

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

גישות דידקטיות בהוראת תרבות ישראל - 10107

תאריך עדכון אחרון 10-03-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית "רביבים"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר פנינה שור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: pninaschur@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ב 12.30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

תרבות ישראל, או בשמו החדש: תרבות יהודית ישראלית, הינו מקצוע חדש במערכת הממלכתית ובמסגרת תכנית רביבים, מתנסים התלמידים בשנה ב' בהוראתו. בקורס נתייחס לרקע והתפתחות התחום ולסוגיות העולות ממנו כגון תפיסת הזהות היהודית במערכת הממלכתית כמשקפת את החברה הישראלית, הוראה אינטרדיסציפלינרית וכלי הוראה.

מטרות הקורס:

מטרות הקורס:

1. היכרות עם המקצוע החדש "תרבות יהודית ישראלית", הרקע לשילובו במערכת הממלכתית והעקרונות הפדגוגיים בבסיסו.
2. חשיפת התלמידים לדילמות מרכזיות בהוראת המקצוע.
3. היכרות והתנסות עם כלי הוראה שונים
4. היכרות עם הדיסיפלינה באמצעות חומרי לימוד.
4. הקורס יהווה מסגרת להתנסות עמיתים בהכנה והוראת יחידות בתרבות יהודית ישראלית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה התלמידים יבינו את מהותו ואופיו של המקצוע תרבות יהודית ישראלית, ויהיו מוכנים להוראתו בכתה.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: קורס בעל אופי סדנאי. דיון והוראת עמיתים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא: חינוך יהודי בא"י מראשית המאה ה-20 ועד הקמת המדינה ובסיסיו האידיאולוגיים- לאחר הקמת המדינה: מחוק חינוך ממלכתי ועד ועדת שנהר ולגיבוש מקצוע תרבות ישראל המתווה להוראת תרבות ישראל גישות שונות בחומרי למידה

לוח השנה היהודי-ישראלי כנושא מרכזי במקצוע וכיצד משתקפים בו עקרונותיו/ דוגמאות: פסח, לג בעומר ויום ירושלים

בניית מערכי שיעור לאור עקרונות המקצוע

חומר חובה לקריאה:

1. ברינקר, מ' (2006). "הלימודים היהודיים בישראל מנקודת ראות ליברלית-חילונית", בתוך: פוקס ש', שפיר, י', מרום ד' (עורכים), מדברים חזון, כתר הוצאה לאור וקרן מנדל. עמ' 106-136
3. דו"ח שנהר. (1994). עם ועולם, תרבות יהודית בעולם משתנה, המלצות הוועדה לבדיקת לימודי היהדות בחינוך הממלכתי, משרד החינוך והתרבות.
4. דרור, י' (2004). "מערכת החינוך כסוכנות הפטריוטיזם היהודי במדינת ישראל-מ"ציונות חלוצית" ל"ישראליות מאוזנת"", בתוך בן-עמוס, א', בר-טל, ד' (עורכים): פטריוטיזם: אוהבים אותך מולדת, הקיבוץ המאוחד, ת"א. עמ' 137-173
5. דרור, י' (2003). "מ"שלילת הגלות" ל"טפוח התודעה היהודית", פנים 24. עמ' 59-69
6. המתווה להוראת תרבות ישראל, משרד החינוך 2007, 2010
7. ידגר, י' וליבמן, י' צ' (2007). "מעבר לדיכטומיה "דתי-חילוני": המסורתיות בישראל" בתוך: כהן, א', בן-רפאל, א', בראלי, א', יער, א' (עורכים) ישראל והמודרניות- למשה ליסק ביובלו, ירושלים: יד יצחק בן צבי. עמ' 337-366
8. כהן, א' ה' ועמיתים (2008). זהות יהודית, ערכים ופנאי עולמם של תלמידים ותלמידות ישראלים בבתי ספר תיכוניים ממלכתיים, מרכז קלמן לחינוך יהודי ובית הספר לחינוך ע"ש חיים וגואן קונסטנטינר, אוניברסיטת ת"א. עמ' 7-48
9. ליבמן, י'. צ', (תשס"א). "מלחמת התרבות בישראל מיפוי מחדש", בתוך שפירא א' (עורכת) מדינה בדרך: החברה - הישראלית בעשורים הראשונים, מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, ירושלים. עמ' 249-264
10. לייבוויץ, י' (תשל"ו). יהדות עם יהודי ומדינת ישראל, הוצאת שוקן, עמ' 88-97
11. לם, צ' (2000). "הבסיסים האידיאולוגיים של לימודי היהדות בחינוך הישראלי", בתוך: הרפז, י' (עורך): לחץ והתנגדות בחינוך, ספרית הפועלים. עמ' 297-325
12. מאיר, מ' (2012). "על אמנות ההנחיה של בתי המדרש" בתוך: חמו, נ' ודרור, י' (עורכים) שבילים בחינוך יהודי פלורליסטי, אוניברסיטת ת"א ומכון מופ"ת, עמ' 115-150
13. צמרת, צ' (1997). "עשר שנות חינוך" בתוך: צמרת צ' ויבלונקה ח' (עורכים): העשור הראשון תש"ח-תשי"ח, יד בן צבי ירושלים. עמ' 123-136
14. קלדרון, ר' (2008). "הדיאלוג התלמודי: על הדינמיקה ומרחבי ההשפעה ביחסי מורה ותלמיד" בתוך: אלוני, נ' (עורך) דיאלוגים מעצימים בחינוך הומניסטי, הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 111-125
15. שביד, א' (1998). ספר מחזור הזמנים-משמעותם של חגי ישראל, עם עובד. תפיסה כללית עמ' 11-35
16. שקדי, א' (2008). "מי ראוי ללמד יהדות בבית הספר הממלכתי הכללי? הקשר שבין האידיאולוגיה האישית של המורים לבין ההוראה בכיתה", בתוך: כהן, א' ה' ועמיתים, זהות יהודית, ערכים ופנאי עולמם של תלמידים ותלמידות ישראלים בבתי ספר תיכוניים ממלכתיים, מרכז קלמן לחינוך יהודי ובית הספר לחינוך ע"ש חיים וגואן קונסטנטינר, אוניברסיטת ת"א. עמ' 173-181
- שור, פ. (2012). תרבות ישראל: דינמיקה של מקצוע בהתהוות, בתוך חמו ודרור (עורכים): שבילים בחינוך יהודי פלורליסטי, מכון מופת, עמ' 209-230

חומר לקריאה נוספת:

1. שפיר, י' (2011). שאלה של חינוך, כתר וקרן מנדל, עמ' 216-249

לם, צ' (2000). "דפוסים מסורתיים ותהליכי מודרניזציה ביהדות" בתוך: הרפז, י' (עורך): לחץ והתנגדות בחינוך, ספרית הפועלים. עמ' 155-174

3. ידגר, י' (2012). מעבר לחילוניות, מסורתיות ובקורת החילוניות בישראל, מכון ואן ליר והקבוץ המאוחד.

4. שוהם, ח' (2013). "מסורת עכשו", בתוך: "מקור ראשון" מוסף שבת, א' סיון תשע"ג, 10.5.2013

5. שור, פ' (2012). תרבות ישראל: דינמיקה של מקצוע בהתהוות, בתוך: חמו, נ' ודרור, י' (עורכים) שבילים בחינוך יהודי פלורליסטי, אוניברסיטת ת"א ומכון מופ"ת, עמ' 209-231

6. שביד, א' (1998). ספר מחזור הזמנים-משמעותם של חגי ישראל, עם עובד. חג הפסח עמ' 142-172, חג השבועות עמ' 239-260

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: